

ไอเอฟดีโพล

"เมืองน่าอยู่ 12 ส. : โจทย์ใหญ่ผู้ว่าฯ กทม.-ส่วนราชการอื่น"

เมื่อวันที่ 24 มิถุนายน 2569 ไอเอฟดีโพลและเซอร์เวย์ โดย ศ.ดร.เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ ประธานสถาบันการสร้างชาติ และประธานสถาบันอนาคตศึกษาเพื่อการพัฒนา พร้อมด้วยนางจิตติมา บุญวิทยา ผู้อำนวยการไอเอฟดีโพลและเซอร์เวย์ ได้แถลงผลสำรวจความคิดเห็นของประชาชน เรื่อง **"เมืองน่าอยู่ 12 ส. : โจทย์ใหญ่ผู้ว่าฯ กทม.-ส่วนราชการอื่น"** โดยใช้กรอบ "โมเดลเมืองน่าอยู่ 12 มิติ" หรือ Dr.Dan Can Do's Livable City Model ของ ศ.ดร.เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ ที่ใช้เป็นกรอบการพัฒนากรุงเทพฯ มาตั้งแต่ 20 ปีก่อน การสำรวจครั้งนี้ ดำเนินการในกลุ่มตัวอย่าง 1,212 ราย อายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ในช่วงวันที่ 16-21 มิถุนายน 2569 วิธีเก็บข้อมูลลงพื้นที่สัมภาษณ์ 100% ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และมีค่าความคลาดเคลื่อน $\pm 3\%$

ผลสำรวจของไอเอฟดีโพลพบว่า ภาพรวมกรุงเทพฯ ในปัจจุบันเป็นเมืองที่ "พอใช้ชีวิตอยู่ได้" แต่ยังไม่ดีพอที่จะเป็นเมืองน่าอยู่ได้อย่างเต็มความหมาย โดยมีมิติที่เป็นทุนเดิมของเมืองซึ่งควรนำไปต่อยอด มี 4 มิติ ได้แก่ เมืองสะดวก เมืองสุขสัมพันธ์ เมืองสืบสานวัฒนธรรม และเมืองสุขอนามัย ส่วนมิติที่อยู่ในระดับวิกฤตและต้องเร่งดำเนินการแก้ไขอย่างเร่งด่วน คือ เมืองสีเขียว เมืองสุขจิต และเมืองสะอาด ซึ่งทั้งหมดนี้ถือเป็นโจทย์ใหญ่และภารกิจสำคัญที่ฝากไว้ให้ผู้ว่าฯ กทม. คนใหม่ รวมถึงส่วนราชการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องได้ร่วมมือกันขับเคลื่อน มีรายละเอียดดังนี้

ภาพรวมความน่าอยู่: เมืองแค่ "พออยู่ได้" (ประชาชนให้คะแนน "ดี-ดีมาก" เกินครึ่งเล็กน้อย) ให้คะแนนดีถึงดีมาก 52.23%: สะท้อนว่าคนกรุงเทพฯ เกินครึ่งหนึ่งเล็กน้อยมองว่าเมืองนี้อยู่ในเกณฑ์ที่ดีและใช้ชีวิตอยู่ได้ กลุ่มให้คะแนนปานกลางสูงถึง 43.73%: ชี้ให้เห็นว่าคนเกือบครึ่งเมืองยังแบ่งรับแบ่งสู้และรอดูที่ทำการเปลี่ยนแปลงของเมืองหลวง และกลุ่มที่ให้คะแนนต่ำมีเพียง 4.04%: ถือเป็นสัดส่วนที่น้อยที่สุดในภาพรวมทั้งหมด

กลุ่มทุนเดิมของเมือง: 4 มิติสอบผ่าน (ประชาชนให้คะแนน "ดี-ดีมาก" เกิน 50%) คนกรุงเกินครึ่งเมืองพึงพอใจและมองว่าเป็นแต้มต่อของกรุงเทพฯ ในปัจจุบัน ได้แก่

- **เมืองสะดวก (65.68% - สูงที่สุด):** คนกรุงเทพฯ คะแนนบวกให้ระบบขนส่ง สาธารณูปโภค ไฟฟ้า ประปา ทางเท้า และการเชื่อมต่อในชีวิตประจำวัน
- **เมืองสุขสัมพันธ์ (61.63%):** สะท้อนว่าคนเมืองยังสัมผัสได้ถึงน้ำใจ ความไว้วางใจ การพึ่งพาอาศัย และระบบการช่วยเหลือดูแลกันภายในชุมชน
- **เมืองสืบสานวัฒนธรรม (52.23%):** คนกรุงยังรับรู้และเห็นคุณค่าของทุนวัฒนธรรมดั้งเดิม ทั้งชุมชนเก่า วัด ตลาด อาหาร ย่านประวัติศาสตร์ วิถีชีวิต และภูมิปัญญาท้องถิ่น
- **เมืองสุขอนามัย (51.90%):** ประชาชนให้คะแนนบวกกับการดูแลสุขภาพ การเข้าถึงอาหารปลอดภัย และบริการพื้นฐานด้านสุขอนามัย

กลุ่มวิกฤตเร่งด่วน: 3 มิติ (ประชาชนให้คะแนน "ดี-ดีมาก" ต่ำกว่า 35%) 3 แผลสดเชิงโครงสร้าง และเป็น Pain Point สำคัญที่ต้องได้รับการผ่าตัดแก้ไขทันที ได้แก่

- **เมืองสีขาว (30.78% - ต่ำที่สุดครั้งท้าย):** ชี้ชัดว่าคนกรุงเทพฯ ความไว้วางใจอย่างรุนแรงต่อระบบธรรมาภิบาล ความโปร่งใสตรวจสอบได้ และการมีส่วนร่วมของประชาชน
- **เมืองสุขจิต (33.75%):** สะท้อนว่าเมืองในปัจจุบันยังสอบตกเรื่องการเติมเต็มความหวัง เป้าหมายชีวิต และการขาดพื้นที่เปิดโอกาสให้ประชาชนได้ร่วมทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม
- **เมืองสะอาด (34.57%):** คนกรุงให้คะแนนบวกน้อย เพราะต้องทนเจอวิกฤตมลพิษ ขยะ ฝุ่น PM2.5 น้ำเสีย กลิ่นเหม็นจากคลอง และจุดสกปรกในพื้นที่สาธารณะอยู่ทุกวัน

กลุ่มมิติโซนเฝ้าระวังที่ต้องยกระดับ: 5 มิติ (ประชาชนให้คะแนน "ดี-ดีมาก" ระหว่าง 35% - 50%) กลุ่มนี้เป็นมิติที่คะแนนยังไม่ถึงครึ่ง แต่ก็ยังไม่ไปอยู่ในกลุ่มวิกฤต ได้แก่ เมืองสำราญ (48.51%) เมืองสวยงาม (46.53%) เมืองสงบสุข (45.87%) เมืองสามาชีพ (42.33%) และเมืองสมองสร้างสรรค์ (38.04%)

ศ.ดร.เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ ระบุว่า ผลโพลครั้งนี้ไม่ได้ชี้เพียงคะแนนความพึงพอใจของคนกรุงเทพฯ เท่านั้น แต่ยังสะท้อนโจทย์สำคัญของเมือง ทั้งเรื่องที่ควรเร่งแก้และเรื่องที่ต้องหยุด โดยสรุป 5 นัยยะสำคัญ และ 6 ข้อเสนอแนะ ดังนี้

5 นัยยะสำคัญจากผลโพล เมื่อพิจารณาจากคะแนน “ดี-ดีมาก” สรุปนัยยะสำคัญได้ 5 ประการ ดังนี้

- 1) **กลุ่มพลังเงียบ (43.73%) คือ “ระเบิดเวลา”:** แม้ภาพรวมผู้ให้คะแนนดี-ดีมากจะอยู่ที่ 52.23% แต่กลุ่มปานกลางยังสูงถึง 43.73% จึงไม่ควรนิ่งนอนใจ เพราะคนเกือบครึ่งเมืองยังอยู่ในภาวะ “รอดูผลงาน” หากเมืองแก้ปัญหาปากท้อง มลพิษ และบริการพื้นฐานได้เร็ว กลุ่มนี้พร้อมขยับเป็นคะแนนบวก แต่หากเมืองยังย่ำอยู่กับที่ ก็อาจเปลี่ยนเป็นคะแนนลบได้ทันที
- 2) **เมืองสีขาว (30.78%) “ถ้าธรรมาภิบาลติดลบ นโยบายอื่นก็เดินหน้ายาก”:** มีผู้ให้คะแนนดี-ดีมากต่ำที่สุดใน 12 มิติ สะท้อนว่าความโปร่งใสและธรรมาภิบาลเป็นจุดอ่อนสำคัญ หากประชาชนรู้สึกว่าการบริหารเมืองเป็น “กล่องดำ” แม้นโยบายอื่นจะดีเพียงใด ก็อาจถูกตั้งคำถามเรื่องผลประโยชน์ทับซ้อนและความน่าเชื่อถือได้
- 3) **เมืองสะอาด (34.57%) คือ “ผลสดในชีวิตประจำวัน”:** ขณะที่ได้คะแนนบวกน้อย แต่คะแนนลบด้านความสะอาดกลับสูงถึง 29.46% สะท้อนว่า ขยะ ฝุ่น PM2.5 น้ำเสีย และกลิ่นคloy เป็นปัญหาที่คนกรุงเผชิญอยู่ทุกวัน กทม. จึงควรทำเรื่องนี้ เป็น Quick Win ที่เห็นผลเร็ว เช่น จัดการจุดทิ้งขยะซ้ำซาก คุมฝุ่นไซต์ก่อสร้าง และเปิดเผยผลการแก้ปัญหารายเขต
- 4) **เมืองสะดวก (65.68%) แต่มตอที่ยังเหลื่อมล้ำเชิงพื้นที่:** แม้จะได้คะแนนสูงสุดสะท้อนว่ากรุงเทพฯ มีแต้มต่อด้านโครงสร้างพื้นฐาน แต่ความสะดวกยังกระจุกตัวอยู่ในพื้นที่เมืองชั้นในและแนวรถไฟฟ้าหลัก ขณะที่คนชานเมือง ชุมชนในซอยลึก และผู้ที่พึ่งพารถเมล์ เรือ หรือทางเท้า ยังเข้าไม่ถึงความสะดวกอย่างเท่าเทียม โจทย์สำคัญคือการขยายระบบขนส่งรองและ first-last mile ให้ครอบคลุมชีวิตจริงของคนทุกเขต
- 5) **ทุนทางสังคมและทุนวัฒนธรรมยังมีอยู่ ต้องรีบต่อยอด:** เมืองสุขสัมพันธ์ (61.63%) และเมืองสืบสานวัฒนธรรม (52.23%) ชี้ว่ากรุงเทพฯ ยังมีทุนทางสังคมที่ดี ทั้งน้ำใจและการดูแลกัน แต่ไม่ควรปล่อยให้หายไปตามธรรมชาติ ควรต่อยอดเป็นระบบ เช่น เครือข่ายอาสาเมือง เส้นทางท่องเที่ยววัฒนธรรม ตลาดสร้างสรรค์ และเศรษฐกิจชุมชน

6 ข้อเสนอแนะ ควรมุ่งเร่งแก้จุดอ่อนและต่อยอดจุดแข็งของกรุงเทพฯ โดยหลายเรื่อง กทม. มีอำนาจจัดการได้ทันที และบางเรื่องต้องอาศัยการบูรณาการร่วมกันจากหลายฝ่าย ดังนี้

- 1) **ทำเมืองโปร่งใส ตรวจสอบได้ และประชาชนมีส่วนร่วม:** กทม. ควรเปิดเผยงบประมาณและข้อมูลโครงการรายเขต จัดทำ City KPI Dashboard เปิดระบบติดตามคำร้องเรียนและข้อมูลจัดซื้อจัดจ้าง พร้อมรายงานผลการแก้ปัญหาเมืองรายไตรมาส โดยทำงานร่วมกับหน่วยงานด้านธรรมาภิบาล สื่อมวลชน มหาวิทยาลัย และภาคเอกชนด้านเทคโนโลยี เพื่อสร้างมาตรฐานที่ประชาชนตรวจสอบได้จริง
- 2) **ทำเมืองสะอาดเป็น Quick Win ที่เห็นผลเร็ว:** เร่งจัดการจุดขยะซ้ำซาก ปรับเส้นทางเก็บขยะให้ตรงกับสภาพพื้นที่ ตรวจสอบเข้มตลาด ทางเท้า และไซต์ก่อสร้าง พร้อมกำหนดมาตรฐานเวลาในการจัดการข้อร้องเรียนให้ชัดเจน ควบคู่กับการทำงานร่วมกับหน่วยงานสิ่งแวดล้อม อุตสาหกรรม และจังหวัดปริมณฑล เพื่อแก้ปัญหาหมอกพิษและฝุ่น PM2.5 ตั้งแต่นั้นทาง
- 3) **สร้างเมืองที่ทำให้คนมีความหวังผ่านการพัฒนาระบบดูแลกันในชุมชน:** เปิดพื้นที่อาสาชุมชน โดยใช้ศูนย์เยาวชน ศูนย์กีฬา และโรงเรียน กทม. เป็นพื้นที่กิจกรรม สนับสนุนระบบดูแลผู้สูงอายุและเด็ก พร้อมร่วมมือกับหน่วยงานด้านสุขภาพ ศาสนสถาน ภาคเอกชน หรือทำงานร่วมกับ Time Bank Society (กองทุนเวลาเพื่อสังคม) เพื่อเปลี่ยนน้ำใจของคนเมืองให้กลายเป็นระบบอาสาช่วยเหลือกันอย่างเป็นรูปธรรม
- 4) **ทำให้การเดินทางสะดวกขึ้นไม่กระจุกเฉพาะบางพื้นที่:** ปรับปรุงทางเท้า จุดรอรถ จุดข้ามถนน และทางเชื่อมต่อการเดินทาง ทำแผน first-last mile และใช้ข้อมูลอุบัติเหตุกับข้อร้องเรียนมาจัดลำดับก่อนหลังในการแก้ไข โดยร่วมมือกับกระทรวงคมนาคม ตำรวจจราจร และหน่วยงานสาธารณสุข เพื่อให้ระบบรถไฟฟ้า รถเมล์ เรือ และทางเท้า เชื่อมต่อกันได้อย่างไร้รอยต่อ
- 5) **ยกระดับสุขอนามัย อาหารปลอดภัย และบริการสุขภาพใกล้บ้าน:** ยกระดับศูนย์บริการสาธารณสุขให้เข้าถึงง่าย ตรวจสอบมาตรฐานสุขอนามัยในโรงเรียนและตลาด โดยเปิดเผยข้อมูลให้ประชาชนตรวจสอบได้ พร้อมร่วมมือกับ สถาบันการสร้างชาติ นำแนวคิด 4G&G: อาหารไทย ชี้นำมาตรฐานโลก มาใช้เป็นกรอบยกระดับอาหารปลอดภัย อาหารเพื่อสุขภาพที่เข้าถึงง่าย และร่วมมือกับ อย. โรงพยาบาล และสถาบันวิจัย พัฒนาการคัดกรองสุขภาพเชิงรุกในชุมชน

6) **ใช้วัฒนธรรมสร้างรายได้ และคืนประโยชน์ให้ชุมชน:** พื้นที่ย่านวัฒนธรรมและชุมชนเก่าเป็นเส้นทางท่องเที่ยวในรูปแบบ Living Museum สนับสนุน Creative Markets เปิดพื้นที่ให้ศิลปินและผู้ประกอบการชุมชน พร้อมจัดทำฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยร่วมมือกับกระทรวงวัฒนธรรม การท่องเที่ยว และแพลตฟอร์มดิจิทัล เพื่อสร้างรายได้ขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากโดยไม่ทำให้ชุมชนเดิมเสียประโยชน์

ลักษณะประชากรและภูมิภาค เพศชาย 42.33% หญิง 54.70% เพศทางเลือก 2.72% และไม่ประสงค์จะระบุ 0.25% ช่วงอายุ 18-25 ปี 16.34% 26-35 ปี 24.09% 36-45 ปี 23.93% 46-59 ปี 20.79% และตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป 14.85% ระดับการศึกษา ประถม/ต่ำกว่า 9.90% มัธยมต้น 13.61% มัธยมปลาย/ปวช. 19.55% ปวส./อนุปริญญา 18.40% ปริญญาตรี 33.42% และสูงกว่าปริญญาตรี 5.12% อาชีพ ข้าราชการ/พนักงานของรัฐ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ 12.46% พนักงานเอกชน 22.28% เจ้าของกิจการที่ทำงานคนเดียว/อาชีพอิสระ 24.92% นักเรียน/นักศึกษา 9.65% งานบ้าน/ทำงานให้ครอบครัวโดยไม่มีค่าจ้าง 6.68% เจ้าของกิจการที่มีการจ้างพนักงาน 13.28% และว่างงาน/เกษียณ 10.73%

เอกสารฉบับเต็ม FB: IFD Poll & Survey, www.ifd.or.th, www.ifdpoll.com,

E-mail: ifd-pollsurvey@ifdpoll.com, 065-567-2266

ไอเอฟดีโพลล์ เมืองน่าอยู่ 12 ส.

โจทย์ใหญ่ผู้ว่าฯ กทม.-ส่วนราชการอื่น

คะแนนภาพรวม
ความน่าอยู่เมืองกรุงเทพฯ

คะแนนเฉลี่ย
3.54
(เต็ม 5)

คะแนนบวก
คะแนน 4-5
5 = ดีมาก 4 = ดี

52.23%

คะแนนกลาง
คะแนน 3 = ปานกลาง

43.73%

คะแนนลบ
คะแนน 1-2
2 = ควรปรับปรุง
1 = ควรปรับปรุงด่วนที่สุด

4.04%

คะแนนความน่าอยู่ในแต่ละมิติ

กลุ่ม 1 จุดแข็ง / จุดบวก

จุดเด่นของกรุงเทพฯ ที่ต้องรักษาและต่อยอด

มิติเมืองน่าอยู่	คะแนนบวก (คะแนน 4-5)	คะแนนกลาง (คะแนน 3)	คะแนนลบ (คะแนน 1-2)
1 สะดวก	65.68%	26.65%	7.67%
2 สุขสัมพันธ์	61.63%	30.94%	7.43%
3 สืบสาน วัฒนธรรม	52.23%	39.69%	8.09%
4 สุขอนามัย	51.90%	39.69%	8.42%

กลุ่ม 2 ที่ต้องยกระดับ

ยังพอใช้ได้ แต่ต้องยกระดับให้เป็นเมืองน่าอยู่จริง

มิติเมืองน่าอยู่	คะแนนบวก (คะแนน 4-5)	คะแนนกลาง (คะแนน 3)	คะแนนลบ (คะแนน 1-2)
5 สาธารณ	48.51%	39.85%	11.63%
6 สวยงาม	46.53%	42.33%	11.14%
7 สงบสุข	45.87%	39.93%	14.19%
8 สัมมาชีพ	42.33%	42.24%	15.43%
9 สมองสร้างสรรค์	38.04%	47.11%	14.85%

กลุ่ม 3 วิกฤตเร่งด่วน

ปัญหากระทบความรู้สึกคนเมือง ต้องเร่งทำให้เห็นผล

มิติเมืองน่าอยู่	คะแนนบวก (คะแนน 4-5)	คะแนนกลาง (คะแนน 3)	คะแนนลบ (คะแนน 1-2)
1 สะอาด	34.57%	35.97%	29.46%
2 สุขจิต	33.75%	42.00%	24.26%
3 สีขาว	30.78%	41.01%	28.22%

โมเดลเมืองน่าอยู่ 12 มิติ

Dr.Dan Can Do's Livable City Model

ศ.ดร.เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์

- 1 สะดวก:** ขนส่ง สาธารณูปโภค ไฟฟ้า ประปา ทางเท้า สะดวก ท่อถึง เชื่อมต่อ มีเสถียรภาพ
- 2 สงบสุข:** ปลอดภัยในชีวิต-ทรัพย์สิน ปลอดภัย อาชญากรรม จุดเสี่ยง อุบัติเหตุ อุบัติภัย
- 3 สะอาด:** จัดการขยะ ฝุ่น PM 2.5 น้ำเสีย และมลพิษ ได้มีประสิทธิภาพ เป็นระบบ
- 4 สัมมาชีพ:** มีงาน รายได้ ค่าครองชีพอยู่ได้ แหล่งทุน มีโอกาสทำมาหากิน-ค้าขายหน้า
- 5 สุขอนามัย:** เข้าถึงบริการสุขภาพ ดูแล-ป้องกันโรค มีอาหารสะอาด-ปลอดภัย-ราคาจับต้องได้
- 6 สาธารณ:** มีสวน พื้นที่สีเขียว ลานกีฬา พื้นที่พักผ่อน ทำกิจกรรม-ปลดปล่อยศักยภาพ
- 7 สวยงาม:** ผังเมืองและภูมิทัศน์เป็นระเบียบ สวยงาม ร่มรื่น
- 8 สมองสร้างสรรค์:** เข้าถึงการเรียนรู้ใน-นอกระบบ-ตามอัธยาศัย มีพื้นที่เอื้อเรียนรู้ตลอดชีวิต
- 9 สีขาว:** บริหารจัดการมีธรรมาภิบาล โปร่งใส ประชาชนมีส่วนร่วม
- 10 สืบสานวัฒนธรรม:** อนุรักษ์ พื้นฟู ต่อยอด อัตลักษณ์ สถาปัตยกรรม วิถีชีวิต ภูมิปัญญา ใจร่วมสมัย และสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจ
- 11 สุขสัมพันธ์:** ผู้คนไว้วางใจ มีน้ำใจเอื้ออาทร ไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง
- 12 สุขจิต:** ช่วยเติมเป้าหมายชีวิต ความหวัง มีพื้นที่ให้ประชาชนมีส่วนร่วมทำสิ่งดี เพื่อส่วนรวม

ลักษณะประชากร กลุ่มตัวอย่าง 1,212 ราย สัปดาห์ช่วง 16-21 มิถุนายน พ.ศ. 2569 กลุ่มอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป ผู้ที่สำรวจคือ กทม. 55 เก็บข้อมูลลงพื้นที่ที่สัมภาษณ์ 100% ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ค่าความคลาดเคลื่อน ±3% จำแนกเป็นเพศชาย 42.33% หญิง 54.70% เพศทางเลือก 2.72% และไม่ประสงค์ระบุ 0.25% ช่วงอายุ 18-25 ปี 16.34% 26-35 ปี 24.09% 36-45 ปี 23.93% 46-59 ปี 20.79% และตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป 14.85% ระดับการศึกษา ประถม/ต่ำกว่า 9.90% มัธยมศึกษา 13.61% มัธยมศึกษา/อาชีวศึกษา 19.55% ปวส./อนุปริญญา 18.40% ปริญญาตรี 33.42% และสูงกว่าปริญญาตรี 5.12% อาชีพ ข้าราชการ/พนักงานของรัฐ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ 12.46% พนักงานเอกชน 22.28% เจ้าของกิจการที่ทำงานคนเดียว/อาชีพอิสระ 24.92% นักรับ/นักศึกษ 9.65% งานบ้าน/ทำงานให้ครอบครัวโดยไม่มีค่าจ้าง 6.68% เจ้าของกิจการที่มีการจ้างพนักงาน 13.28% และว่างงาน/เกษียณ 10.73%